ΕΤΟΣ ΙΒ'. Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1898 Ἀριθ. 547

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
11 Ὁδὸς Μουσῶν 11
Ἀπέναντι Νέας Ἐφημερίδος

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ΟΚΤΩ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργ καὶ «Ἑστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε', καὶ ς' ἔτους εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ γυναῖκες μας ἀδικοῦσαι καὶ ἀδικούμεναι. Ἀπάντησις πρὸς τὸν Ριζοσπάστην τῆς «Ἀκροπόλεως.» — Ἐλισάβετ Ψαρρᾶ (ὑπὸ κ. Γ. Χ Π. — Ὁ τυφλὸς (ὑπὸ κ. Ἀθηνᾶς Μοντουόρη. — Μαρία Θεοχάρη, Α'. — Ἡ Ζηλοτυπία (ὑπὸ δος Μαρίας Πινέλλη). — Ἀπὸ τὰς Ἄλπεις· ἔμμετρος περιγραφὴ ταξειδίου (ὑπὸ κ. Φλωρεντίας Φουντουκλῆ). — Ἡ θεμελίωσις τῆς Μασσαλίας (ὑπὸ δος Μ. Π). — Ἀλληλογραφία. — Συνταγαί. — Εἰδοποιήσεις.

ΑΙ ΑΔΙΚΟΥΣΑΙ ΚΑΙ ΑΙ ΑΔΙΚΟΥΜΕΝΑΙ

(Εἰς ἀπάντησιν τῶν ἄρθρων τοῦ «Ριζοσπάστου» τῆς «Ἀκροπόλεως»).

Α'.

Ὁ ὑπὸ τὸ χαρακτηριστικὸν ψευδώνυμον *Ριζοσπάστης* δημοσιεύσας μακρὰν σειρὰν ἄρθρων εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν» περὶ τοῦ γυναικείου ζητήματος εἶνε ὁ φανατικώτερος τῆς Ἑλλάδος *feministe*.

Αἱ εἰκόνες, τὰς ὁποίας ὡς ἐν καλειδοσκοπίῳ ἐπαρουσίασεν ἐκ τῆς καθ' ἑκάστην ζωῆς τῆς γυναικὸς τοῦ λαοῦ, τῆς γυναικὸς τῆς μέσης τάξεως, τῆς γυναικὸς τῆς ἀριστοκρατίας καὶ τοῦ κύκλου, εἰς τὸν ὁποῖον αὐταὶ ζοῦν καὶ ἀναπνέουν καὶ κινοῦνται καὶ δρῶσιν εἶνε τοιαῦται, ὥστε πολλαὶ, πλεῖσται ἐκ τῶν ἀναγνωστριῶν του θὰ εὗρον ἐκεῖ μέσα τὸν ἑαυτόν των καὶ τὴν ζωήν των τὴν ἄσκοπον καὶ τὴν βασανισμένην, ἢ τὴν ματαίαν, ἢ τὴν καταστρεπτικὴν, ἢ τὴν εὐεργετικήν. Καὶ ἀφοῦ τὰς ἐζωγράφησε τόσον τέλεια καὶ εἰσέδυσε καὶ ἕως τὰ ἄδυτα τῆς ψυχῆς των βάθη καὶ ἀνεσκάλευσε τὸ παρελθὸν καὶ ἀπεκάλυψε τὴν προμητορικὴν ἁμαρτίαν, τὴν ἁμαρτίαν τῆς ἀδυναμίας καὶ τῆς ἐκ ταύτης προκυπτούσης δουλείας, ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας τὸ βιβλίον τῆς κατηχήσεως καὶ ἤρχισε νὰ ἀναπτύσσῃ τὸ Νέον Εὐαγγέλιον, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ μόνον διαβλέπει σανίδα σωτηρίας.

Θὰ ἦτο ἴσως τολμηρὸν νὰ ἀναλάβῃ νὰ ἀντιτάξῃ τις ἰδίας γνώμας εἰς ἄνδρα, ὅστις τόσον καλὰ ἐμελέτησε καὶ ἐχώνευσε τὸ γυναικεῖον ζήτημα καὶ μὲ τοιαύτην δύναμιν τὸ πραγματεύεται. Θὰ ἐθεωρεῖτο τολμηρὸν νὰ ἀντιτάξῃ τις εἰς τοιοῦτον ἰσχυρὸν ἀνδρικὸν κάλαμον, καὶ εἰς φωνὴν τόσον ἔντονον καὶ ἀπὸ τόσον ὑγιὲς στῆθος ἐξερχομένην γραφίδα καὶ φωνὴν γυναικείαν, ἣν μακραὶ τῶν αἰώνων κληρονομικαὶ ἁμαρτίαι κατέστησαν εὔθραυστον καὶ ἀσθενῆ.

Ἀλλ' ἡ γυνὴ, ὡς ὁ ἴδιος λέγει, θραύει ὁσημέραι τοὺς κρίκους τῶν ἁλύσεων, αἱ ὁποῖαι τὴν ἐκράτουν δεσμίαν καὶ λύει μίαν πρὸς μίαν τὰς πέδας, αἱ ὁποῖαι παρέλυον τὸ σῶμα καὶ τὸν νοῦν καὶ τὰς χεῖράς της ἐπὶ τόσους τώρα αἰῶνας. Ἡ γυνὴ δικαιοῦται καὶ καθῆκον ἔχει νὰ μελετᾷ καὶ αὐτὴ ἑαυτὴν, νὰ ἀνατέμνῃ τὴν ψυχὴν καὶ τὰ αἰσθήματά της, νὰ ἐρευνᾷ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ παρὸν καὶ τασσομένη παρὰ τὸ πλευρὸν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀναλαμβάνουν τὴν μελέτην καὶ τὴν θεραπείαν της, νὰ συζητῇ τὰς γνώμας των, νὰ χαρακτηρίζῃ τὴν νόσον, τοὺς πόνους τῆς ὁποίας αὐτὴ αἰσθάνεται, νὰ ἐπιδεικνύῃ τὰς πλάνας, ὅπου ὑπάρχουν καὶ νὰ ἐπιζητῇ τὴν θεραπείαν των.

Ὄχι λοιπὸν ὡς πολέμιος τοῦ «Ριζοσπάστου» τῆς «Ἀκροπόλεως», ἀλλ' ὡς συνάδελφος ἐν τῷ ἀγῶνι, ὃν ἀπὸ δωδεκαετίας ἤδη ἔχω ἀναλάβει, θέλω μελετήσει ἓν πρὸς ἓν τὰ ἄρθρα του, ὄχι διὰ νὰ τὰ ἀναλύσω, ἢ τὰ κρίνω, ἢ τὰ ψέξω ἢ τὰ ἐξάρω, ἀλλ' ἵνα παρὰ τὰς ἐν αὐτοῖς ἐκφερομένας γνώμας ἐκθέσω τὰς ἰδικάς μου, παρὰ τὰ ἐν αὐτοῖς σημειούμενα αἴτια ἀναζητήσω ἄλλα αἴτια, καὶ εἰς τὰ προτεινόμενα μέσα θεραπείας, ὑποδείξω ὅ,τι ἡ μακρὰ μελέτη τοῦ ζητήματος μοῦ παρουσιάζῃ ὡς λυσιτελές.

Καὶ πρῶτον δὲν εἶμαι τόσον ἀπαισιόδοξος διὰ τὴν γυναῖκα τοῦ τέλους αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος, ἀλλ' οὔτε βλέπω τὴν μορφήν της εἰς τὰς γενικὰς, οὕτως εἰπεῖν, γραμμὰς τόσον

εἰδεχθῆ, ὅσον τὴν βλέπει ὁ «Ριζοσπάστης», μαζῆ του δὲ καὶ ὅλαι καὶ ὅλοι σχεδὸν ὅσων ἡ γνώμη ἐζητήθη κατ' αὐτάς.

Διὰ νὰ χαρακτηρίσῃ τις μίαν ἐποχὴν μὲ τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰς ἀρετάς της, τὴν συγκρίνει πάντοτε μὲ ἄλλας καὶ αἱ ἄλλαι αὐταὶ ἀνήκουν ἀναντιρρήτως εἰς τὸ παρελθόν. Ἔπειτα διὰ νὰ χαρακτηρίσῃ μίαν μερίδα τῆς κοινωνίας, τὴν συγκρίνει μὲ ἄλλας τῆς αὐτῆς, οὕτως εἰπεῖν, ἡλικίας, καὶ τῆς αὐτῆς βαθμίδος τῆς προόδου καὶ τῆς ἀναπτύξεως. Λοιπὸν ἐν γένει μὲν ἡ ἐποχή μας πᾶν ἄλλο εἶναι ἢ ἀπελπιστικὴ διὰ τὴν γυναῖκα ὅλου τοῦ κόσμου ἐν σχέσει πρὸς τὸ παρελθὸν καὶ ἡ γυναικεία κοινωνία μας ἐν σχέσει πρὸς ἄλλας γυναικείας κοινωνίας τῆς αὐτῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως καὶ περιωπῆς πᾶν ἄλλο ἢ ὑστερεῖ καὶ ὑπολείπεται.

Ἀλλὰ διὰ νὰ ἔλθω ἀναλυτικώτερον εἰς τὰ πράγματα, διὰ νὰ παρακολουθήσω τὸν «Ριζοσπάστην» εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα ἀνάγκη νὰ καθορίσω εἰς δύο γενικὰς καὶ μεγάλας γραμμὰς τὰς ἰδέας καὶ τὰς εἰκόνας, ἃς μὲ ἀέτειον βλέμμα ἐμελέτησε, συνέλαβε καὶ ἐξέθεσεν εἰς τὰ ἄρθρα του. Οὕτω ἔχομεν τὴν γυναῖκα ἀδικοῦσαν τὸν ἄνδρα, τὰ τέκνα, τὴν οἰκογένειαν, τὴν κοινωνίαν, τὸ ἔθνος, τὴν φυλήν· καὶ τὴν γυναῖκα ἀδικουμένην ἀπὸ τὸν ἄνδρα, ἀπὸ τὰ τέκνα, ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν, ἀπὸ τὴν κοινωνίαν, ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ ἀπὸ τὴν φυλήν.

Ἡ ἀδικοῦσα γυνή

Ἂς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν ἀδικοῦσαν, ἀφοῦ καὶ ὁ «Ριζοσπάστης» εἰς αὐτὴν φαίνεται δίδων μεγαλειτέραν σημασίαν, αὐτὴν εἰκονίζων μὲ μεγαλειτέραν δύναμιν, κατ' αὐτῆς ἐπιπίπτων μὲ περισσοτέραν καυστικότητα. Δὲν τὴν ζητεῖ καὶ δὲν τὴν εὑρίσκει τὴν γυναῖκα αὐτήν, οὔτε εἰς τὰς τάξεις τοῦ λαοῦ, οὔτε εἰς τὴν μέσην λεγομένην κοινωνικὴν τάξιν, ἀλλ' εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ χρήματος, εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν τὴν ὀψίπλουτον, τὴν parvenue, τῆς ὁποίας αἱ περγαμηναὶ ἀνευρίσκονται, κατὰ τὸ πολύ, εἰς τὰ ἑρμάρια πλαιῶν ἐργαστηρίων—ὡς τὰ ἔλεγον τότε—τῶν Ἀθηνῶν ἢ τῶν ἐπαρχιῶν ἢ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Αὐτὴ εἶνε ἡ προνομιοῦχος, μὲ τὴν ἄσκοπον ζωήν, ἡ ὁποία ἐξυπνᾷ εἰς τὰς ἕνδεκα, στολίζεται, τρώγει, βγαίνει ἔξω, ἐπανέρχεται, ξαναπτρώγει, ξανακοιμᾶται καὶ οὕτω καθεξῆς. Αὐτὴ ἔχει τὴν αὐλήν της, τοὺς αὐλικούς της, αὐτὴ εἶνε τὸ ἄστρον, τὸ ὄνειρον, τὸ ἄνθος, ὁ ἄγγελος καὶ δὲν εἰξεύρω τί ἄλλο ἀκόμη. Αὐτῆς ἀσπάζονται τὰς χεῖρας καὶ τὸ ἄκρον τοῦ φορέματος.

Αὐτὴ εἶνε ὄχι ἡ ὕπανδρος, ἀλλ' ἡ ἴσανδρος. Αὐτὴ ἔχει τὰ σαλόνια τὰ ἡμισκότεινα, τὰ ὁποῖα μὲ τόσην ἀηδίαν καὶ ἀγανάκτησιν καυτηριάζει ὁ «Ριζοσπάστης». Αὐτὴ δίδει τὸ σύνθημα τῆς κακολογιᾶς, αὐτὴ τὸ παράδειγμα τῆς ὀκνηρίας καὶ τῆς ματαιότητος. Αὐτῆς τὰ παιδιὰ ἀνατρέφονται ἀπὸ ξένας γκουβερνάντας. Δι' αὐτὴν οἱ σύζυγοι ρυτιδοῦνται καὶ λευκαίνουν καὶ γηράσκουν ἐνωρίς. Αὐτὴ εἶνε ἡ γυνὴ μονάρχης καὶ ἡ γυνὴ τύραννος. Αὐτὴ ἡ πολυτελὴς καὶ ἡ πολυδάπανος, ἡ ἐξοδεύουσα περιουσίας ὅλας εἰς στολισμοὺς ἰδικούς της καὶ τοῦ σπιτιοῦ της καὶ τῶν παιδιῶν της. Αὐτὴ εἶνε ἡ μεγάλη πλαγγών, τὸ πρῶτον φιγουρίνι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οἱ ράπται καὶ αἱ ραπτριαι ἐκθέτουν τὴν τέχνην των. *Αὐτή, αὐτή, αὐτή* καὶ πάλιν **αὐτή.**

Λοιπὸν *αὐτή*, ἡ ὁποία ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν καὶ ὥραν φέρεται ἀνὰ τὰ στόματα πάντων, ὡς ὁ κακὸς ἐφιάλτης, ὡς ὁ ἐνσαρκωμένος Πρωτεὺς τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκογενειακῆς κακοδαιμονίας, ὡς ὁ καταστροφεὺς τῶν ἠθῶν, αὐτὴ εἰς τὴν κοινωνίαν μας τὴν ἑλληνικὴν ἢ μᾶλλον τὴν ἀθηναϊκὴν ἀναλογεῖ ὄχι μία πρὸς δέκα ἢ πρὸς εἴκοσι ἢ πρὸς ἑκατόν· ἀλλ' οὔτε μία πρὸς χιλίας. Ἐὰν ὅλη ἡ Ἑλλὰς μαζῆ ἡ ἔσω καὶ ἡ ἔξω ἔχῃ πληθυσμὸν γυναικεῖον ἓξ ἕως ἑπτὰ ἑκατομμυρίων, ἀναντιρρήτως δὲν ὑπάρχουν οὔτε ἑπτά, οὔτε πέντε χιλιάδες γυναῖκες, αἱ ὁπυῖαι ἀνήκουν εἰς τὴν τάξιν τῶν προνομιούχων αὐτῶν. Καὶ ἐὰν ἀπὸ τὸν γενικὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἔλθωμεν εἰς τὸν μερικόν, ἐὰν περιορισθῶμεν εἰς τὰς Ἀθήνας, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὸ κέντρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, αἱ γυναῖκες αὐταὶ μετροῦνται βεβαίως εἰς τὰ δάκτυλα. Διότι ὑπάρχουν εἰς τὰς Ἀθήνας πολλαὶ γυναῖκες μὲ χρήματα, πολλαὶ γυναῖκες ἀκολουθοῦσαι τὸν συρμόν, πολλαὶ γυναῖκες μὲ σαλονάκια καὶ μὲ σάλας, καὶ μὲ jours fixes, ἀλλὰ ὀλίγαι, ἐλάχισται ἀντιπροσωπεύουν τὴν γυναῖκα, τὴν ὁποίαν ὁ «Ριζοσπάστης» περιγράφει καὶ καθ' ἧς ἡ κοινωνία μας ἐξεγείρεται. Ὅσον καὶ ἂν ἀναζητῶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὀνόματα, ὅσον καὶ ἂν ἀναδιφῶ τὰ μαρμαρότευκτα μέγαρα τῶν μεγάλων λεωφόρων τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν μεγάλων ἐπαύλεων τῆς Κηφισσιᾶς καὶ τοῦ Φαλήρου, δὲν κατορθόνω νὰ εὕρω περισσότερα ἀπὸ πέντε ἓξ σαλόνια, εἰς τὰ ὁποῖα βασιλεύει καὶ κυριαρχεῖ ἡ γυναικεία τάξις, ἡ ἀδικοῦσα, ἡ τυραννοῦσα καὶ μαστίζουσα καὶ ἀπογοητεύουσα καὶ ὑποσκάπτουσα τὴν ἀνθρωπίνην καὶ τὴν οἰκογενειακὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν καὶ τὴν ἐθνικὴν εὐτυχίαν.

Αἱ ἄλλαι ὅλαι εἶναι καλαὶ καὶ ἑλληνικώταται μητέρες καὶ οἰκοδέσποιναι καὶ σύζυγοι καὶ πολῖτιδες. Ἔχουν εἰς τὸ σπίτι των αἴθουσαν, διότι ἐπὶ τέλους δὲν ἠμποροῦν νὰ δεχθοῦν τοὺς ξένους, τοὺς φίλους, τοὺς συγγενεῖς των εἰς τὰ ὑπνοδωμάτιά των. Τὴν αἴθουσάν των τὴν ἔχουν σιγυρίσει μὲ ἀνάκλιντρα καὶ ἀναπαυτικὰ μαλακὰ καθίσματα καὶ παραπετάσματα καὶ ὡραίας εἰκόνας καὶ κομψοτεχνήματα. Καὶ τοῦτο διότι ἐπὶ τέλους οἱ ἄνθρωποι δὲν ἀπεφάσισαν ἀκόμη νὰ ζήσουν ἀσκητικὸν βίον καὶ νὰ ἀντλοῦν ἀπὸ τὴν ζωὴν μόνον κόπους καὶ βάσανα καὶ στερήσεις.

Ὅσοι καὶ ὅσαι πελαίουν καὶ ἀγωνίζονται εἰς τὴν παλαίστραν αὐτὴν τὴν κοινωνικήν, εἰς τὸ πεδίον αὐτό, εἰς τὸ ὁποῖον τόσα πάθη διαγκωνίζονται καὶ τόση δύναμις νοῦ καὶ σώματος καταναλίσκεται καὶ τόσα ὄνειρα γεννῶνται καὶ σβύνουν καὶ τόσοι πόθοι μένουν ἀπραγματοποίητοι καὶ τόσαι ἐλπίδες διψεύδονται καὶ τόσοι στεναγμοὶ καταπνίγονται καὶ τόσα δάκρυα χύνονται, εἰς τὸ πεδίον αὐτὸ τοῦ αἰωνίου ἀγῶνος καὶ τοῦ αἰωνίου πολέμου καὶ τῆς αἰωνίας πάλης, διατί νὰ μὴν ὑπάρχῃ εἰς μίαν γωνίαν τῆς οἰκίας τοῦ καθενὸς καὶ τῆς καθεμιᾶς ἀπὸ ὅλους μας, ἓν ἄσυλον φιλικόν, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ ἠμπορῇ κανεὶς νὰ λησμονῇ τὰς πικρίας του, καὶ τὰ βάσανά του, νὰ ἀναπαύῃ τὸ ἐξηντλημένον σῶμά του, νὰ ἡσυχάζῃ τὸ πνεῦμά του καὶ νὰ τέρπῃ τὰς αἰσθήσεις του; Ἓν ἀναπαυτικὸν κάθισμα, ἓν γραφικὸν ντραπάρισμα παραπετάσματος, μία εὔμορφη καλλιτεχνικὴ εἰκών, ἓν κομψοτέχνημα μία ἢ πολλαὶ δέσμαι ἀνθέων μὲ τὰ ὡραῖά των χρώματα καὶ τὰ μεθυστικά των ἀρώματα, ἓν καλὸν τζάκι μὲ τὴν λάμψιν του καὶ τὸ θάλπος του καὶ τὸ μουρμούρισμά του, δὲν εὐχαριστοῦν τὸ βλέμμα, δὲν ἀναπαύουν τὸν νοῦν, δὲν ξεκουράζουν τὰς αἰσθήσεις, δὲν ἡσυχάζουν τὴν ψυχήν, δὲν καταπραΰνουν τὰ νεῦρα; Καὶ μία κυρία ἔξυπνη, ἀνεπτυγμένη, εὐπαρουσίαστος, μὲ φιλοκαλίαν ἐνδεδυμένη, ἡ ὁποία νὰ εἰξεύρῃ νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ συζητῇ καὶ νὰ γελᾷ καὶ νὰ μειδιᾷ καὶ νὰ λέγῃ ἐνίοτε μαζῆ μὲ τὰ σοβαρὰ καὶ ἐλαφρὰ πράγματα, ἔστω καὶ ἀνοησίας, δὲν ξεκουράζει, δὲν ξεκουράζεται καὶ αὐτὴ ἀπὸ τοὺς καθημερινούς της ἀγῶνας καὶ ἀπὸ τὰ βάσανα καὶ ἀπὸ τὰς στενοχωρίας καὶ ἀπὸ τὴν ματαίαν ἀκόμη ζωήν, εἰς ἣν εἶνε καταδικασμένη;

Καὶ δὲν μορφώνεται καὶ δὲν μορφώνει ἐν ταὐτῷ; Καὶ δὲν κεντρίζει τὸ πνεῦμά της, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐξημερόνει τὰ ἤθη καὶ δὲν μαλακόνει τὸ πολὺ σκληρὸν καὶ ἄκαμπτον τοῦ εἰς τὴν βιοπάλην σκληρυνομένου ἀνδρικοῦ χαρακτῆρος; Καὶ δὲν ἐκθέτει ἐκεῖ εἰς τὴν σάλαν της ἢ τὸ σαλονάκι της τὴν ἐπιτηδειότητά της καὶ τὴν τέχνην της, καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἀντιλαμβάνεται καὶ αἰσθάνεται καὶ ἀποδίδει τὸ καλὸν καὶ τὸ χρήσιμον;

Ὁ κατὰ τῆς πολυτελείας πόλεμος

Διατί λοιπὸν ὁ τόσος πόλεμος κατὰ τοῦ σαλονιοῦ, ἀφοῦ ἀποδεικνύεται ὅτι, ἐὰν ὑπάρχουν σαλόνια, τὰ ὁποῖα βλάπτουν καὶ διαφθείρουν, αὐτὰ εἶνε τὰ ὀλίγα, τὰ δύο ἢ τρία ἢ πέντε τὸ πολύ, τὰ πολλὰ δὲ εὐεργετοῦν καὶ ξεκουράζουν καὶ ἀνακουφίζουν; Διατί ὁ πόλεμος κατὰ τῆς πολυτελείας τῶν πλουσίων, ἀφοῦ αὐτὴ ἀπὸ καταβολῆς αἰώνων ἀποδεικνύεται ἀναγκαῖον κακόν· — ἐὰν εἶνε κακόν;

Διότι ἐὰν οἱ πλούσιοι δὲν ἐξώδευον εἰς εἴδη πολυτελείας τὸν πλοῦτόν των, θὰ τὸν ἐξώδευαν ἀρά γε εἰς τὴν φιλανθρωπίαν; Καὶ θὰ ἔστεργαν νὰ μοιράσουν τὰ ἑκατομμύριά των μὲ τὰς ἐργάτιδας καὶ τοὺς ἐργάτας, μὲ τοὺς βιομηχάνους καὶ τοὺς βιομηχάνους, μὲ τὰς καλλιτέχνιδας καὶ τοὺς καλλιτέχνας, μὲ τὰς ἐμπόρους καὶ τοὺς ἐμπόρους, οἱ ὁποῖοι τώρα ἐργάζονται καὶ ζοῦν καὶ πλουτοῦν καὶ προοδεύουν καὶ εὐμαροῦν καὶ αὐτοὶ σιτιζόμενοι, ζῶντες, κινούμενοι καὶ ὑπάρχοντες ἐκ τῆς πολυτελείας τῶν πλουσίων; Καὶ θὰ ἦτο ἀξιοπρεπές, θὰ ἦτο ἔντιμον διὰ τὴν τάξιν αὐτήν, τὴν ἐργαζομένην καὶ ἱδρόνουσαν καὶ παλαίουσαν, ἀλλὰ καὶ ἐκπολιτιζομένην καὶ προοδεύουσαν σήμερον νὰ ζῇ ἐκ τῆς φιλανθρωπίας τῶν πλουσίων; Θὰ ἦτο εὔκολον, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀρκέσῃ ὁ εἰς ὀλίγας χεῖρας συγκεντρωμένος σήμερον πλοῦτος δι' ὅλους τοὺς βιοπαλαιστὰς καὶ ὅλας τὰς βιοπαλαιστρίας; Ἔπειτα ὅλος ὁ κόσμος αὐτός, ὅλοι αὐτοὶ οἱ εἰς δισεκατομμύρια ἀνερχόμενοι πληθυσμοὶ τί θὰ ἔκαμναν; Πῶς θὰ ἔζων; Θὰ ἐκαλλιέργουν τὴν γῆν ἢ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰ γράμματα μόνον;

Ἀλλά, διατρέχω τὸν κίνδυνον νὰ περιπέσω εἰς συζήτησιν τῶν ἀρχῶν καὶ θεωριῶν τοῦ σοσιαλισμοῦ, ἐνῷ πρόκειται μόνον περὶ γυναικείου ζητήματος. Ἄλλως τε τὸ ζήτημα τῆς πολυτελείας εἶνε τόσον συμφυὲς μὲ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὥστε ὄχι μόνον ἡ γυνή, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀνὴρ ὁ **σοφὸς** τὴν παρακολουθεῖ μὲ ὅλην τὴν δύναμίν του, ἀφ' ὅτου ὑπάρχει κόσμος καὶ ἀνθρωπότης καὶ ζωὴ κοινωνική, ὑφ' οὗς ὅρους τὴν ἐννοοῦμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ ὑφ' οὗς ὅρους τὴν ἐννοοῦν οἱ ἄγριοι καὶ ἀπολίτιστοι.

Ἄλλως τε ἡ ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς προόδου τί ἄλλο εἶνε παρὰ ἡ ἱστορία τῆς πολυτελείας ὑπὸ τὰς διαφόρους καὶ πολυειδεῖς καὶ παμπληθεῖς αὐτῆς μορφάς; Διὰ τὸν ἀνθρωποπίθηκον τοῦ Δάρβιν, ὁ ὁποῖος ἐσκάλωσεν εἰς τὰ δένδρα διὰ νὰ προρυλάσσεται ἀπὸ τὰ ἀγριώτερα του θηρία καὶ τὸν ὁποῖον ἔκαιεν ἀλύπητα ἡ ἥλιος καὶ ἐμούσκευεν ἡ βροχή, τί εἶνε ἡ πρώτη τρώγλη καὶ ἡ πρώτη καλύβη, ἐὰν ὄχι πολυτέλεια;

Καὶ τὸ πρῶτον πηρούνι καὶ τὸ πρῶτον κουτάλι, τὸ ὁποῖον ἀντικατέστησε τὰ πέντε δάκτυλα, καὶ τὸ πρῶτον ἔνδυμα, τὸ ὁποῖον ἀντικατέστησε τὰ φύλλα τῆς συκῆς, τί ἄλλο εἶνε παρὰ πολυτέλεια, ἐν σχέσει πάντοτε πρὸς τὸ τέως καθεστός; Καὶ ἡ βαθμιαία ἐξέλιξις ὅλων αὐτῶν δὲν ἀποτελεῖ τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης μὲν τῆς χειρωνακτικῆς ἀρχικῶς καὶ τῆς βομηχανίας καὶ τῆς καλλιτεχνίας καὶ τῆς ἐπιστήμης βραδύτερον; Ποῦ ὁ ἄνθρωπος ἀκόνησε τὸν νοῦν του καὶ ἐγύμνασε τὰς πνευματικάς του δυνάμεις καὶ ὕψωσε τὴν ἀντίληψίν του καὶ ἠδραίωσε τὴν πνευματικήν ὑπεροχήν του ἢ εἰς τοὺς ἀγῶνας, τοὺς ὁποίους κατέβαλε διὰ νὰ κάμῃ τὴν ζωήν του εὐμαρεστέραν, ἀναπαυτικωτέραν, πολυτελεστέραν ἀπὸ τὴν τῶν ζῴων; Ἡ μήπως ἡ πολυτέλεια ἡ κοσμητική, οὕτως εἰπεῖν, περὶ ἧς καὶ περισσότερον γίνεται λόγος εἶνε δημιούργημα καὶ ἐπινόησις τῆς γυναικός; Ἀπὸ τοὺς ἀγρίους ἄνδρας, οἱ ὁποῖοι στολίζουν τὰς κεφαλάς των μὲ χρωματιστὰ πτερὰ καὶ τὸν λαιμόν των καὶ τὰς κνήμας των καὶ τοὺς βραχίονάς των μὲ χρωματιστὰ γιαλάκια ἕως τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς ἱππότας, καὶ μεγιστάνας τοῦ μεσαίωνος καὶ τοὺς ναυάρχους καὶ τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς ἱεράρχας καὶ Πατριάρχας καὶ Βασιλεῖς καὶ Αὐτοκράτορας τῶν συγχρόνων ἡμερῶν μας, ποῖος ἔβαλε περισσότερα πτερὰ εἰς τὴν κεφαλήν του καὶ χρυσᾶ σειρήτια εἰς τὰ ἐνδύματά του καὶ χρώματα ζωηρὰ εἰς τὴν ὅλην περιβολήν του καὶ σχήματα ἀλλόκοτα καὶ παράδοξα καὶ λίθους πολυτίμους καὶ στολισμοὺς ἀκαταλογίστους, οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες; Καὶ τώρα ἀκόμη, ὅπου οἱ ἄνδρες μᾶς προτείνουν νὰ ἐξανδρίσωμεν τὸ ἔνδυμά μας, ποῖος ἐξοδεύει περισσότερα, αἱ γυναῖκες ἢ οἱ ἄνδρες μὲ τὴν ἐνδυμασίαν των αὐτήν, τὴν ἄσχημον, τὴν χωρὶς καμμίαν γραφικότητα καὶ κανὲν νόημα καὶ καμμίαν καλλαισθησίαν; Ἡ πλέον ἁπλῆ, εὐπρεπὴς ἀνδρικὴ ἐνδυμασία στοιχίζει, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ραπτικῶν, τοὐλάχιστον δρ. ἑκατόν. Τὸ καπέλλο δρ. δέκα πέντε ἕως εἴκοσι πέντε. Τὸ ὑποκάμισον δρ. ὀκτὼ ἕως σαράντα. Τὸ ἐπανωφόρι δρ. ὀγδοήκοντα ἕως ἑκατὸν πενήντα. Ἡ κραβάτα δρ. δύο—δέκα. Διὰ νὰ ἐνδυθῇ λοιπὸν ἕνας ἄνδρας κάπως τακτικὰ καὶ καθαρὰ καὶ εὐπαρουσίαστα θέλει κατ' ἐλάχιστον ὅρον δρ. διακοσίας. Διὰ τὴν γυναῖκα ὑποβιβάσατε τὰ ἔξοδα εἰς τὸ ἥμισυ μόνον καὶ τὴν ἔχετε φιλόκαλα, καλλαίσθητα καὶ πλούσια ἀκόμη ἐνδεδυμένην, ἐὰν εἶνε νοήμων, ἐπιτηδεία καὶ εἰξεύρῃ νὰ χρησιμοποιῇ καταλλήλως τὸν καιρόν της.

Λοιπὸν αἱ κατὰ τῆς πολυτελείας τῆς γυναικὸς τοῦ μεγάλου κόσμου καὶ τῆς γυναικὸς ἐν γένει αἰτιάσεις, ὡς παραίτιοι δυστυχίας καὶ ἀθλιότητος, ἀποδεικνύονται ὑπερβολικαί, ὡς καὶ τὸ ἀξίωμα, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία καταπίπτει, διότι εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς μεταξὺ τόσων γνησίων Ἑλληνίδων, ὑπάρχουν καὶ μερικαί, ὀλίγαι, ἐλάχισται, αἱ ὁποῖαι ζοῦν, ὅπως ζοῦν, καὶ ἔζησαν πάντοτε εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας

καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐποχὰς, αἱ γυναῖκες τῆς ψευδοῦς ἀνατροφῆς καὶ τῆς ψευδοῦς εὐγενείας καὶ ἀρχοντιᾶς.

Εἰς τὸ ἑπόμενον ἄρθρον μου θὰ ἐξετάσω τὸ κατὰ τῆς ἰδίας γυναικὸς κατηγορητήριον καὶ εἰς τοὺς ἄλλους κλάδους, τοὺς συναφεῖς μὲ τὴν ζωήν της καὶ μὲ τὸν κύκλον της, ὄχι διὰ νὰ συνηγορήσω ὑπὲρ αὐτῆς, ἀλλ' ἁπλῶς διὰ νὰ δείξω ποῦ, κατὰ τὴν γνώμην μου, εὑρίσκεται τὸ κακὸν—διότι κακὸν ὑπάρχει —· ποῖοι εἶνε παραίτιοι καὶ ὑπεύθυνοι δι' αὐτὸ καὶ πῶς πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ θεραπεία του.

Δὲν θὰ λύσω βεβαίως ἐγὼ τὸ τόσον δυσκολόλυτον πρόβλημα, τὸ ὁποῖον τόσους ἀπησχόλησε καὶ ἀπασχολεῖ σοφοὺς κοινωνιολόγους καὶ γυναικολόγους. Ἀλλὰ τοὐλάχιστον παρὰ τὴν βαθεῖαν ἀνδρικὴν μελέτην τοῦ «Ριζοσπάστου» καὶ παρὰ τὰ λεγόμενα καὶ συζητούμενα παρὰ τῶν πολλῶν θὰ λάβῃ θέσιν καὶ μία εὐσυνείδητος καὶ πολὺ μελετημένη γυναικεία ἐργασία, ἀπόρροια μακρᾶς μελέτης καὶ σπουδῆς καὶ τοῦ ζητήματος καὶ τῆς γυναικὸς τοῦ κόσμου ὅλου καὶ κατ' ἐξοχὴν τῆς Ἑλληνίδος.

Η ΑΔΕΛΦΗ

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΨΑΡΡΑ

Δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ πλαισιώσω μὲ εὐσημότερα, δροσερώτερα καὶ καλλιχρωμότερα ἄνθη τὴν συμπαθῆ εἰκόνα τῆς ἡρωΐδός μου ἀλλαχοῦ ἢ ἐν ταῖς στήλαις τῆς περιληπτικῆς Ἐφημερίδος μας. Ἐὰν ἡ ἱστορία τῆς γυναικὸς ἐν οἱαδήποτε σελίδι τῆς ἱστορίας παρουσιάζῃ θέρμην ἀφοσιώσεως, πῦρ πνεύματος, ζέσιν φιλοσοργίας καὶ ἐπὶ πᾶσι μεγάλην καρδίαν, ἀστείρευτον πηγὴν ἀκμαίας, λεπτῆς καὶ ἀσυλλήπτου εὐαισθησίας, δὲν εἶνε θαυμασμοῦ ἄξιον καὶ ἐκπλήξεως, ὅτι δὲν ἐξηντλήθη ἡ ὕλη της καὶ κατὰ τὴν σύγχρονον ἐποχήν, καίτοι ἡ πνοὴ τοῦ σημερινοῦ πνεύματος γενικῶς καὶ εἰς ἀμφότερα τὰ φῦλα κιβδηλοῖ κάπως διὰ τοῦ συνεπιφερομένου μολύσματος καὶ καρδίας καὶ χαρακτῆρας. Πέποιθα, ὅτι οἱαδήποτε γενεὰ θὰ ἔχῃ ἑκάστοτε νἀναγινώσκῃ παρηγόρως ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν προγενεστέρων της τὰς περιλαμπεῖς τῆς γυναικὸς ἀρετὰς καὶ τὰ δι' αὐτῶν θαύματα, διότι ἡ γυνὴ ἦτο, εἶνε καὶ θὰ εἶνε ἀείποτε γυνή.

Πέραν ἐκεῖ, ἐν ἀσημάντῳ καὶ μικροσκοπικῇ ταινίᾳ τῆς Ἀσίας, τῇ ἱστορικῇ Παλαιστίνῃ, ὅπου ἐπὶ τοῦ λόφου Σιὼν ἐξαπλοῦται ἡ μυριόστομος διερμηνεὺς τῶν ἀδιαλείπτων προσευχῶν τῶν ἐθνῶν τῆς Γῆς, ἡ κάτω Ἱερουσαλήμ, εἰς τὸ ἀθόρυβον ἄσυλον τῶν ἀπόρων ὁμοθρήσκων τὸ ἀνεγερθὲν ὑπὸ τῆς ἀμφιλαφοῦς εὐεργετικῆς δράσεως τῆς ἁγιοταφιτικῆς Ἀδελφότητος, εἰς τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Ἱεροῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου, μυστικά, χωρὶς κρότον, ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἀριστερᾶς ἀκτινοβολεῖ τὴν παρηγορίαν, ἀνακουφίζει τοὺς πόνους, ἐπουλώνει τὰς χαινούσας πληγάς, ἀποδίδει τὴν ὑγείαν μὲ τὴν θυσίαν τῆς ἰδικῆς της εἰς τόσους ἀποτεθαρρημένους, εἰς τόσους ἀπέλπιδας ἡ συμπαθὴς Ἀδελφὴ Ἐλισάβετ Ψαρρᾶ. Πολλαὶ τῶν ἀναγνωστριῶν τῆς προσφιλοῦς μας «Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν» ἀνεπόλησαν ἤδη τὴν *δόκιμον* τὸ πρῶτον τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ», τὴν εὔνουν τῇ Βασιλίσσῃ μας *τρόφιμον τοῦ Πανεπιστημίου Βερολίνου*, τὴν πρώτην Ἑλληνίδα πτυχιοῦχον Ἀδελφὴν ἐν τῷ «Εὐαγγελισμῷ» αὖθις, τὴν πολλὴν Ἐλισάβετ. Ἀπὸ τοῦ ἰοστεφάνου ἄστεος διακκῶς ἐπιθυμοῦσα νὰ διαχύσῃ τὸ λυσίπονον βάλσαμον τῆς ζωογόνου της παρηγορίας κατέβη εἰς τὴν Γῆν τοῦ ἐλέους, ἔνθα ἔτυχεν ἐγκαρδιωτάτης καὶ ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς παρὰ τῆς τὰ καλὰ ζηλούσης Ἀδελφότητος, ἀναθείσης αὐτῇ τὰς ἐν τῷ καλλιμαρμάρῳ της Νοσοκομείῳ ἐργασίας. Ἅμα ὡς εἰσῆλθεν ἡ Ἀδελφὴ Ἐλισάβετ, τὸ Νοσοκομεῖον ἤλλαξεν ὄψιν· ἡ καθαριότης ἐπέλαμψε καὶ εἰς τὰς ἐλαχίστας γωνίας· οἱ ἀσθενεῖς ἀνεκουφίσθησαν καὶ οἱ ἰατροὶ ἀνέπνευσαν, ὑποδεξάμενοι συνεργάτιδα καὶ βοηθὸν πολύτιμον καὶ πρωτοφανῆ διὰ τὸ Νοσοκομεῖον, εἰς ἧς τὴν πεῖραν, καὶ εἰκότως, ἐπανεπαύθησαν μετ' ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης. Τὸ Νοσοκομεῖον ἐκτήσατο λαμπρόν, πλούσιον καὶ ἄξιον τοῦ ὀνόματος τμῆμα χειρουργείου· ἡ δραπέτις τάξις ἐπανῆλθεν εἰς τὰς κελεύσεις τῆς μεγάλης Ἀδελφῆς· ὁ *φελλάχος* εὗρε περιποίησιν πρωτότυπον δι' αὐτόν, διδάσκαλον τῆς προσευχῆς καὶ τῆς καλῆς ἀγωγῆς καὶ καρδίαν μητρὸς ἁγίας καὶ φιλοστόργου· οἱ δὲ Πατέρες Ἀδελφὴν εἰλικρινῆ καὶ τιμιωτάτην, σιδηρᾶν περὶ τὸ καθῆκον καὶ πρόθυμον εἰς τὴν εὐποιίαν ἀρωγὸν καὶ συμβοηθόν.

Ἀληθὴς χριστιανὴ πιστῶς τηρεῖ τὰ οἰκεῖα καθήκοντα· ἀλλὰ καὶ πατριῶτις ἐνθουσιώδης, μὴ δυναμένη ν'ἀνεχθῇ νὰ διατελῇ, μακρὰν τῶν ἡρωϊκῶν θυμάτων τοῦ ἀτυχοῦς τελευταίου πολέμου, μηδαμῶς ἀποδειλιάσασα πρὸ τῶν προφανῶν κινδύνων μηδὲ τῶν παρακλήσεων τῶν ἐνδιαφερομένων εἰσακούσασα, ἀφετηρίαν εὐγενῆ κεκτημένη τὸ πῦρ τῆς φιλοπατρίας καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν, ὑπήκουσεν εἰς τὴν φωνὴν τῆς ἰδέας καὶ ὥρμησεν, οὐδενὸς συνεδεύοντος, μετὰ παλμῶν ἐλπίδος καὶ θάρρους εἰς τὸ πεδίον τοῦ πυρός, ἵνα διὰ τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ τῆς αὐτοθυσίας, οὐχὶ πρώτην ταύτην φοράν, καὶ τῶν φώτων της ἐπουλώσῃ τὰ τραύματα τοῦ ὑψίστου καθήκοντος. Καὶ ἐπανῆλθεν αὖθις ἡ αὐτή, ζωηρά, θερμή, ἐνθουσιῶσα, ἀλλὰ καὶ ἱκανοποιημένη ἐκ τῆς ἱερᾶς της ἐπιχειρήσεως.

Δὲν ἠδυνήθην νὰ συγκρατήσω τὸν θαυμασμόν μου πρὸς τὴν ἔξοχον ταύτην πρώτην Ἀδελφὴν Ἑλληνίδα καὶ ἐπεθύμησα νὰ γνωρίσω αὐτὴν ἀπὸ τῶν φιλοξένων στηλῶν τούτων εἰς ὅλον τὸν σεβαστὸν ἀριθμὸν τῶν ἀναγνωστριῶν μας, ἵνα πολλαὶ μὲν ἐνθαρρυνθῶσιν εἰς τὴν φιλογενῆ δρᾶσίν των, ἄλλαι μιμηθῶσι καὶ ὀλίγας ἔστω τῶν πολλῶν της ἀρετῶν καὶ πᾶσαι ὠφεληθῶμεν μικρὸν ἢ μέγα πρὸ πάντων ἐν τῇ πρὸς τὸ καθῆκον ἀφοσιώσει. Βεβαία εἶμαι, ὅτι ἡ καὶ ἄλλως ἀτελὴς σκιαγραφία τῆς καλλιτεχνικῆς της εἰκόνος προσκρούει πρὸς τὴν ἐγνωσμένην τῆς συμπαθεστάτης Ἀδελφῆς μετριοφροσύνην· ἀλλ' ἂς θεωρηθῶσι ταῦτα ἀσθενὴς ἑρμηνεία τῶν μυρίων θερμῶν εὐχαριστιῶν καὶ τῆς ἀπείρου εὐγνωμοσύνης τῶν σχόντων τὴν εὐτυχίαν νὰ νοσηλευθῶσιν ἐν τῷ Νοσοκομείῳ τοῦ Ἱ. Κ. τοῦ Π. Τάφου καὶ λαβόντων παρὰ τῶν γνησίων ἀδελφικῶν χειρῶν τῆς Ἀδελφῆς Ἐλισάβετ τὸ ποτήριον τῆς παραμυθίας, τῆς ἀγάπης, τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς ζωῆς.

Μιτυλήνη ὁνς **Γ. Χ. Π.**

Ο ΤΥΦΛΟΣ

Ὁ τυφλὸς καὶ ἀπαρηγόρητος Gervais κάθεται ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς ἕνα βράχο καταπράσινον ἀπὸ χλόην, ἢ ἀπὸ κάτω ἀπὸ ἀνθισμένους ἢ καταχιονισμένους κλάδους. Ὁ Gervais πρέπει νὰ ἔλθῃ καθημερινῶς νὰ καθίσῃ εἰς τὴν θέσιν του τὴν ἀγαπημένην.

Βροχὴ ἢ ἄνεμος, θύελλα ἢ γλυκὺς ζέφυρος τοῦ εἶναι ἀδιάφορον. Ὁ Gervais εἶναι πιστὸς εἰς τὴν τρυφερὰν αὐτὴν ἀνάμνησιν, ἥτις τοῦ μένει εἰς τὴν καρδίαν, εἰς τὴν ψυχήν, εἰς τὰ νεῦρα ; Διότι εἶναι τὰ μόνα ἅτινα τοῦ μένουν ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδιά του. Ὁ Gervais ἔχασε τὸ φῶς του !

Δὲν ὑπάρχει πλέον δι' αὐτόν, οὔτε ὡραία φύσις, οὔτε ὡραῖος ἥλιος δύων, οὔτε ὡραῖοι ποταμοί, οὔτε ἀστέρες εἰς τὸν οὐρανόν, οὔτε ἀνθηρὰ πρόσωπα νὰ τοῦ μειδιοῦν μὲ γλυκύτητα. Ὁ Gervais εἶναι τυφλός. Δὲν τοῦ μένει πλέον παρὰ ὁ πράσινος βράχος του, τὸ γηραλέον δένδρον καὶ ἡ εὔθυμος ἠχὼ τῶν βράχων. Δυστυχισμένε Gervais ! Εὐτυχῶς τὴν ἀπολεσθεῖσάν του αἴσθησιν ἀναπληροῖ μία ἄλλη, ἥτις βαδίζει πρὸ αὐτοῦ, ἥτις τοῦ ὁμιλεῖ, καὶ φιλεῖ τὰς χεῖράς του καὶ ἥτις τὸν ἀγαπᾷ.

Μία αἴσθησις, ἥτις δὲν εἶναι ἰδική του, ὂν ὁλόκληρον, τὸ ὁποῖον βλέπει δι' αὐτόν, δι' αὐτὸν μόνον, τὸ ὁποῖον τὸν ὁδηγεῖ καὶ τὸν ἀγαπᾷ ἀκόμη περισσότερον, τὸν ἀγαπᾷ ὡς ἀδελφόν. Χάρις εἰς τὸν σκύλον του ὁ Gervais εἶναι ὀλιγώτερον τυφλός, ὀλιγώτερον δυστυχής, ὀλιγώτερον μόνος. Ὁ Gervais αἰσθάνεται τὴν κεφαλὴν τοῦ σκύλου του, ἡ ὁποία ἀνασηκώνεται ὅταν ἡ ἠχὼ λέγῃ : Ἑλένη ! Ἑλένη ! Καλὸν ζῷον ὡραῖον, γλυκὺ καὶ ἤρεμον, κακὸν διὰ τοὺς κακούς, τὸ ὁποῖον δὲν ζῇ, δὲν περιπατεῖ, δὲν σκέπτεται παρὰ διὰ τὸν Gervais.

Ὅταν εἶναι οἱ δύο των μαζῆ, ἐκεῖνος καθισμένος εἰς τὸν βράχον του καὶ ὁ σκύλος του πλαγιασμένος εἰς τοὺς πόδας του, ὁ καθεὶς ρεμβώδης καὶ σκεπτικός, θὰ ἔλεγέ τις ὅτι κοιμῶνται τὸν ἴδιον ὕπνον, ὅτι βλέπουν τὸ ἴδιον ὄνειρον. Ὁ χωρικὸς διέρχεται καὶ χαιρετᾷ, ὁ σκύλος τοῦ Gervais ἀποδίδει τὸν χαιρετισμὸν πρῶτος, καὶ ὁ κύριός του τὸν ἀποδίδει κατόπιν. Λυποῦνται τὸν Gervais, κολακεύουν τὸν σκύλον του. Φέρουν φαγητὸν καὶ διὰ τοὺς δύο, καὶ τὴν ἑσπέραν ὅταν ἐπιστρέφουν, ἔχουν τὸ ἴδιον φῶς, τὴν ἰδίαν ὑποδοχήν, τὴν αὐτὴν κλίνην καὶ τὸν αὐτὸν ὕπνον! μόνον ὁ σκύλος τοῦ Gervais ἐξυπνᾷ ὀλιγώτερον συχνὰ ἀπὸ τὸν κύριόν του, ὁ ὁποῖος ἔχει βαθυτάτην πληγὴν εἰς τὴν καρδιάν ! Ἐπειδὴ ἔπαιξε μὲ τὸν ἔρωτα τῶν μεγάλων καὶ τῶν πλουσίων. Ἡ δυστυχία τοῦ Gervais, εἶναι ὅτι δὲν ἐγεννήθη τυφλός. Ὅταν ὁ Gervais ἔτρεχεν εἰς τοὺς ἀγροὺς μικρὸν παιδίον, συνήντα μίαν μικρὰν κόρην, παιδίον ὡς ἐκεῖνον. Τὰ δύο παιδία ἐπήγαιναν μαζῆ, τὸ ἓν μὲ τὸ τραχὺ ἔνδυμα τοῦ χωρικοῦ, τὸ ἄλλο μὲ τὸ μεταξωτὸν φόρεμα τὸ χαϊδεμένον ἀπὸ τὴν φύσιν, ἔτρεχαν, ἐγέλων, ἐκαίοντο εἰς τὸν ἥλιον, ἦταν νέα καὶ τρελλά. Ὅ,τι τοὺς ἤρεσε περισσότερον, ἦσαν τὰ ἄνθη, αἱ φωλεαὶ τῶν πτηνῶν καὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου.

* * *

Μίαν ἡμέραν ἐτρόμαξαν ἕνα λύκον, ὅστις ἐκοιμᾶτο. Ὁ λύκος ἐξύπνησε. Τὰ παιδία ἐτράπησαν εἰς φυγήν. Ὁ Gervais ἔμεινεν ὀπίσω διὰ νὰ σώσῃ τὴν Ἑλένην. Ἐὰν ὁ λύκος τὰ ἐπρόφθανε, θὰ ἐνησχολεῖτο μὲ αὐτὸν πρῶτον. Ἔφθασε τελευταῖος, φωνάζων τὸν πατέρα του. Ὁ Gervais θὰ κατετρώγετο, ἐνῷ ὁ πατήρ του θὰ ἔσῳζε τὴν Ἑλένην.....

Εἶναι ἐδῶ ἡ αὐτὴ θέσις, ὁ ἴδιος βράχος ὅπου βλέπετε τὸν Gervais καὶ τὸν σκύλον του. Ὁ Gervais ἐκεῖνον τὸν καιρὸν δὲν ἐσκέπτετο διόλου τὴν ἀγάπην ἑνὸς σκύλου. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχεν ἀρχίσει νὰ ἀγαπᾷ τὴν Ἑλένην μὲ τὰ σωστά του, καὶ ὡς ἄνδρας σοβαρὸς δὲν ἐτόλμα πλέον νὰ τὴν ὀνομάζῃ παρὰ δεσποινίδα Ἑλένην. Ἐφόρει καθημερινῶς τὰ ἐνδύματά του τῆς Κυριακῆς. Μόλις πιστεύει ὅτι εἶναι αὐτὴ ἐκείνη ἡ μικρὰ κόρη. Ἡ Ἑλένη ἐν τούτοις, ζωηρὰ καὶ τρελούτσικη, ἦτο πάντοτε μὲ τὸν Gervais εὐχαριστημένη καὶ χαριτωμένη μὲ τὰ τρελλά της πειράγματα : «Πήγαινε ἐδῶ, Gervais, πήγαινε ἐκεῖ· σκαρφάλωσε εἰς αὐτὸ τὸ δένδρον, ἀνέβα εἰς αὐτὸ τὸ ἄλογο, κολύμβησε, πήδησε, τρέξε, περπάτησε μὲ τὰ τέσσαρα !» καὶ ἐκεῖνος ὑπήκουε εἰς τὴν Ἑλένην ὡς δοῦλος. Αὐτὸ διήρκεσεν, ἕως ὅτου ἡ Ἑλένη ἔγεινε μεγάλη κυρία, δηλ. δέκα ἓξ ἐτῶν.

Μίαν ἡμέραν ἔδωσε συνέντευξιν εἰς τὸν Gervais, συνέντευξιν εἰς τὸν πράσινον βράχον. Ὁ Gervais ἔφθασε πρῶτος. Ἦτον ἐκεῖ, ὄρθιος, μὲ τὸ βλέμμα προσηλωμένον, τὸ στῆθος πνευστιῶν, τὸ στόμα ἀνοικτόν. Ὦ ! πόνος ! Ὦ ! κακόμοιρε Gervais ! Εἰς τὴν γωνίαν αὐτὴν τὴν ἀπομακρυσμένην τοῦ δρόμου εἶδε νὰ περάσῃ ἡ Ἑλένη, μειδιῶσα καὶ ὡραία. Τὸ ὄχημα ἦτο ἀνοικτόν, ἐπήγαινε σιγά. Ἡ Ἑλένη ἦτο ἀκομβισμένη εἰς ἕνα νέον ἀξιωματικόν, ὅστις τῆς ἔθλιβε τὴν χεῖρα. Ὁ Gervais ἔπεσεν ἀναίσθητος, σχεδὸν ἀποθαμένος εἰς τὸν πράσινον βράχον.

Ἔκλαυσε τόσον ἔκτοτε ! Ἡ γραῖά του μήτηρ ἐκουράζετο νὰ τὸν παρηγορῇ, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἤκουε τὰς παρακλήσεις τῆς δυστυχισμένης αὐτῆς γυναικός, ἡ ὁποία τοῦ ἔλεγε: Gervais, παιδί μου, Gervais ! δυστυχισμένο παιδὶ τῆς ἀγάπης μου ! Ἔκλαυσε τόσον, ὥστε ἐτυφλώθη. Ἀφότου εἶναι τυφλὸς, εἶναι καλλίτερα, ἡ μητέρα του τώρα τὸν ἀφήνει ἐλεύθερον νὰ κλαίῃ ὅσον θέλει. Δὲν φοβεῖται πλέον διὰ τὰ μάτια του.

Ἀχάριστη Ἑλένη ! Ὄχι μόνον ἐλησμόνησε τὸν Gervais, ἀλλὰ ἐλησμόνησε νὰ πάρῃ μαζῆ της καὶ τὸν σκύλον, τὸν ὁποῖον αὐτὸς τῆς εἶχε χαρίσει. Ὁ σκύλος ἐπέστρεψε καὶ εὗρε τὸν κύριόν του νὰ κλαίῃ. Δὲν τὸν ἀφῆκε πλέον. Ἔκλαιαν μαζῆ τὴν ἄπιστον κυρίαν των. Εὕρισκαν μαζῆ τοὺς τόπους, ὅπου εἶχαν τρέξει μαζῆ της. Ἐκείνη ἐν τούτοις, πλουσία καὶ ὡραία, ἀγαπημένη καὶ φιλάρεσκος, παρεδίδετο εἰς τὴν χαράν, εἰς τὸν ἔρωτα, εἰς τὸν θόρυβον τῶν παρισινῶν διασκεδάσεων, χωρὶς νὰ σκέπτεται πλέον οὔτε τὸν Gervais, οὔτε τὸν σκύλον του.

Τραγουδεῖ, χορεύει, ζῇ, χαίρεται, εἶναι εὐτυχής.

Ὁ Gervais εἶναι πάντοτε εἰς τὸν βράχον του, ἐὰν δὲν ἀπέθανε.

(Κατὰ τὸ γαλλικὸν) **Ἀθηνᾶ Μοντουόρη**

ΜΑΡΙΑ ΘΕΟΧΑΡΗ

Α'.

Ἡ Κέρκυρα καὶ κατὰ τὸ τελευταῖον ἀκόμη ἥμισυ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος δὲν ὑπῆρξεν ἐντελῶς στεῖρα εἰς γυναικείας μεγαλοψυχίας. Ὑπῆρξε μόνον ἀτυχής, διότι ὁ θάνατος τὴν ἀπεστέρησεν ἐνωρίτατα μιᾶς μελλούσης δόξης της, ἥτις μόλις ἀνέτειλε καὶ ἔσβυσε, χωρὶς νὰ προφθάσῃ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον τῶν προκατόχων της ἐπιφανῶν Κερκυραίων γυναικῶν.

Ἡ Μαρία Μ. Θεοχάρη κλείει τὴν σελίδα τῆς τιμῆς, τὴν

ὁποίαν ἤνοιξε πρὸ ἑνὸς περίπου αἰῶνος ἡ Ἰσαβέλλα Θεοτόκη· εἶναι ἡ τελευταία κόρη τῆς ὡρκίας νήσου, ἡ ὁποία προσθέτει ἕνα ἀκόμη ἀδάμαντα φωτεινόν, εἰς τὸ διάδημά της, μίαν ἀκτῖνα φωτὸς ἄσβεστον εἰς τὸ ἀκτινωτόν, τὸ ὁποῖον τὴν περιβάλλει.

Ἡ Κέρκυρα ὑπῆρξεν ἡ πατρὶς τῶν μεγαλοφυῶν Ἑλληνίδων τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ, διότι μόνον αἱ Κερκυραῖαι παρουσιάζουν τὸ ἔκτακτον αὐτὸ φαινόμενον τῆς ἐπὶ ἑκατὸν συνεχῆ ἔτη διαδοχῆς, ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν γραμμάτων, γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἐτάχθησαν ἐν Εὐρώπῃ εἰς τὴν αὐτὴν μοῖραν πρὸς τὰς διαπρεπεστέρας ἐκ τῶν ξένων. Εἶναι τὸ κλῖμα τὸ γλυκύ, τὸ διαθέτον ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας τὴν κόρην εἰς λατρείαν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀληθοῦς καὶ εἰς μελέτην αὐτοῦ; Εἶναι ἡ κληρονομικότης; Εἶναι ἡ ἅμιλλα; Εἶναι ἡ γειτνίασις μὲ τὴν Ἰταλίαν, εἰς τὴν ὁποίαν τόσαι διεκρίθησαν ἐπιφανεῖς γυναῖκες; Εἶναι ἡ μόρφωσις τῶν ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπέστησαν τὴν προκαιώνιον ἐπίδρασιν τοῦ βαρβάρου κατακτητοῦ;

Πιθανὸν νὰ εἶναι ὅλα αὐτὰ μαζῆ. Ἀλλὰ βέβαιον εἶναι, ὅτι ἀπὸ τῆς Ἰσαβέλλας Θεοτόκη ἡ ἄλυσις τῶν ὀνομάτων εἶναι πλουσία καὶ ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Κερκύρας εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς γυνικείας φιλολογίας ὑπῆρξε συνεχὴς καὶ ἐπιβάλλουσα.

Ἡ Μαρία Θεοχάρη δὲν ἐπρόφθασε νὰ ζήσῃ, ἀλλ' ἐπρόφθασε νὰ ἐπιδληθῇ, ἐπρόφθασε νὰ γείνῃ γνωστή, ἐπρόφθασε νὰ προκαλέσῃ τὸν θαυμασμὸν καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ νέα, νεωτάτη ἀκόμη, τὴν θέσιν της εἰς τὴν τιμητικὴν στήλην, τὴν ὁποίαν θὰ ὑψώσῃ μίαν ἡμέραν ἡ Κέρκυρα εἰς μνήμην καὶ δόξαν τῶν μεγάλων τέκνων της.

Ἀπὸ τῆς μικρᾶς της ἡλικίας ἐπέδειξε πνεῦμα ἔκτακτον καὶ ὡς μαθήτρια τῆς σχολῆς τῶν καλογραιῶν τῆς Κερκύρας, αἵτινες ὑπῆρξαν αἱ πρῶταί της διδάσκαλοι καὶ βραδύτερον ὡς μαθήτρια τοῦ Ἀρσακείου, εἰς τὰς τάξεις τοῦ ὁποίου πάντοτε ἠρίστευσε καὶ διεκρίθη.

Δὲν ἠκολούθησεν ἐν τούτοις τὸ παράδειγμα τῶν προγενεστέρων της εἰς Κέρκυραν, καὶ δὲν ἐμαθήτευσεν, ὡς ἐκεῖναι εἰς Ἰταλίαν, ἂν καὶ εἰς Λιβόρνον εἶχε γεννηθῆ καὶ ἐκεῖ ἔμεινε τὰ πρῶτα τρία τῆς ζωῆς της ἔτη. Κατανοοῦσα ὅτι σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου ἡ μεγάλη τῶν φώτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν ἑστία κατέστη ἡ Γερμανία καὶ ἐπιθυμοῦσα νὰ καταρτισθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ἐντελεστέρα ἐπιστήμων μετέβη εἰς Μόναχον τῷ 1879, μόλις δεκατετραέτις, καὶ ἐνεγράφη εἰς τὸ μέγα γυναικεῖον ἐκεῖ Ἰνστιτοῦτον τῆς κ. Archer, τοῦ ὁποίου οἱ καθηγηταὶ εἶναι ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων τῆς Γερμανίας. Μεταξὺ πασῶν τῶν σπουδαστριῶν ἡ Μαρία Θεοχάρη διεκρίθη καὶ εἰς τὴν φιλολογίαν καὶ εἰς τὴν καλλιτεχνίαν, ἀρίστη ζωγράφος καταρτισθεῖσα καὶ τελεία φιλόλογος, ὑπερβᾶσα πάσας τὰς συμμαθητρίας της. Οἱ καθηγηταί της ἐξεφράζοντο πάντοτε μετὰ θαυμασμοῦ περὶ τῆς νεαρᾶς Ἑλληνίδος καὶ προέβλεπον εἰς αὐτὴν μέλλον φιλολογικὸν ἐκ τῶν περιφανεστέρων.

Πρὶν δὲ συμπληρώσῃ τὰς σπουδάς της, μαθητεύουσα ἔτι ἤρχισε νὰ γίνεται γνωστὴ διὰ διαφόρων φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν μελετῶν της, δημοσιευθεισῶν κατὰ καιροὺς εἰς διάφορα φιλολογικὰ συγγράμματα καὶ ἑλληνικὸς Ἐφημερίδας. Ἦτο ἀληθῶς εὐτύχημα ὅτι ἡ νεαρὰ κόρη ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ γράψῃ ἐνωρίτατα καὶ ἐνῷ ἔτι περιεσπᾶτο ἀπὸ τὰς ὑψηλὰς μελέτας της, καὶ νὰ διατυπώσῃ ἐπὶ πολλῶν φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ζητημάτων γνώμας, αἵτινες δίδουν τὸ μέτρον τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πνεύματός της καὶ ἔμειναν πολύτιμον μνημεῖον τῆς τόσον ἐνωρὶς καὶ τόσον ἀδίκως σβεσθείσης ὑπάρξεώς της.

Η ΖΗΛΟΤΥΠΙΑ

Πᾶσα κακὴ σκέψις φαίνεται νὰ ἔχῃ θέσιν εἰς τὴν καρδίαν, τῆς ὁποίας δεσπόζει ἡ ζηλοτυπία. Πᾶν ὅτι ταπεινωτικὸν τὸ πάθος τοῦτο πράττει καὶ δικαιολογεῖ. Ἀποπνίγει τὰ εὐγενέστερα τῶν αἰσθημάτων, τὰ ἐκ γενετῆς τε καὶ καλῆς ἀνατροφῆς· καὶ ἅμα τὸ δηλητήριον τοῦτο γείνῃ κάτοχος τῆς καρδίας, δὲν ἀπαντᾷ τις πλέον ἢ ψυχὰς ἀπὸ πηλὸν καὶ ἐκεῖ ἀκόμη, ἔνθα ἡ φύσις εἶχε τοποθετήσει τὸ πρῶτον μεγάλας καὶ εὐγενεῖς. Οἱ οὐτιδανώτεροι τῶν ἀνθρώπων κατακτῶσι τότε τὴν ψυχήν, ἀρκεῖ νὰ θελήσουν νὰ ὑπηρετήσουν τὸ παρὸν μυστικὸν πάθος, τὸ ὁποῖον μᾶς κατατρώγει. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ μᾶς γίνονται ἀγαπητοί, ἅμα θελήσουν νὰ γείνουν αἰσχρὰ ὄργανα, ὑπηρετοῦντα τὸ πάθος· καὶ ὅ,τι ἔπρεπε νὰ παρουσιάζῃ αὐτοὺς εἰς τὰ ὄμματά μας εἰδεχθεῖς, ἔχει τὴν δύναμιν ν' ἀποκρύπτῃ τὸ φρικῶδες τῆς συμπεριφορᾶς των. Ἐκλαμβάνει τις ὡς συμπάθειαν τὸν ζῆλον, τὸν ὁποῖον ἀναπτύσσουν πρὸς τὸ συμφέρον μας, καὶ θεωρεῖ ἐκδούλευσιν τὸ αἰσχρὸν ὑπούργημά των, περὶ τοῦ ὁποίου κατ' ἰδίαν ἐρυθριᾷ.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ζηλοτυπία αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν εἶνέ τι χαμερπὲς καὶ ἄνανδρον καὶ ὁμολογία μυστική, τὴν ὁποίαν κάμνομεν μόνον εἰς ἑαυτούς, μᾶς φαίνεται πάντοτε ὑπὸ ξένην μορφὴν καὶ ἄγνωστος εἰς ἡμᾶς. Ἀλλ' ἂν ἠθέλομεν νὰ ἐμβαθύνωμεν περισσότερον, ἐξετάζοντες ἑαυτούς, θέλομεν ἴδει, ὅτι ὅλοι οἱ σκιάζοντες ἡμᾶς ἢ λάμποντες πλησίον μας, ἔχουν τὸ δυστύχημα νὰ μὴ ἀρέσκουν εἰς ἡμᾶς· ὅτι δὲν εὑρίσκομεν ἀγαπητούς, παρὰ μόνον ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἔχομεν τίποτε νὰ διαφιλονεικήσωμεν· ὅτι πᾶν ὅ,τι ὑπερέχῃ ἡμῶν ἢ ἠμπορεῖ νὰ ἐξισωθῇ μὲ ἡμᾶς, μᾶς ἐνοχλεῖ, μᾶς στενοχωρεῖ, καὶ ὅτι διὰ νὰ ἔχωμεν καὶ δικαίωμά τι ἐπὶ τῆς φιλίας μας, πρέπει νὰ μὴ ἔχωμεν κανένα εἰς τὰς ἀξιώσεις καὶ ἐλπίδας μας.

(Ἐκ τῶν τοῦ Massillon) **Μαρία Πινέλλη**

ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΛΠΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Δ'

Ettal, Ἰούλιος.

Ἀπ' τὸ οὐράνιο Ettal, *'ς τὰς Ἄλπεις βυθισμένη*
Σοῦ στέλλω ἕναν ἀσπασμὸ καταγοητευμένη
Ἀπὸ τὴν τόση ὠμορφιά, τὴν ποίησι τὴν τόση
Ὅπου ἡ γλῶσσα δὲν μπορεῖ περιγραφὴν νὰ δώσῃ.
Τριγύρω δάση ἀπέραστα, κορμοὶ ἀπὸ χίλια χρόνια,
Ποτάμια σὰν τὰ κρύσταλλα καὶ κορυφαῖς μὲ χιόνια...
Καὶ μέσ' σ' αὐτὴ τὴν ὠμορφιὰ τὸ μοναστήρι στέκει
Σὰν μιὰ ὡραία ζωγραφιὰ κι' ἡ ἐκκλησιὰ παρέκει.
Ἤλθαμ' ἐδῶ γιὰ ἐκδρομὴ νὰ ἰδοῦμ' αὐτὰ τὰ κάλλη
Στὸ ποθητό μας τὸ Kohlgrub *θὰ ξαναπᾶμε πάλι.*
Ἡ ἐκδρομή μας διαρκεῖ δύο ἡμέραις τώρα,
Κάθε στιγμὴ ἀπόλαυσις, μαγεία κάθε ὥρα.

Καὶ εἴδαμε τόσω πολλὰ καὶ τέτοια ποικιλία
Τῆς φύσεως μ' ἐξέπληξαν τὰ τόσα μεγαλεῖα
Ὥστε δὲν ξεύρω ἀπὸ ποῦ καὶ τί νὰ πρωταρχίσω
Ἀγαπητὴ Μαρία μου, νὰ σοῦ ἐξιστορήσω.
Λοιπὸν ἂς πῶ μὲ τὴ σειρά. Προχθὲς τὸ βράδυ-βράδυ
Προτοῦ ἀκόμα εἰς τὴν γῆν νὰ ξαπλωθῇ σκοτάδι
Στὴν ἄμαξα, ἐμβήκαμε Γερτρούδη, Ἄννα, Ρήνα
Καὶ ἡ τετάρτ' ἤμουν ἐγώ. Τὰ ρόδα καὶ τὰ κρίνα
Μοσχοβολοῦσαν γύρω μας, μιὰ γλύκα δίχως τέλος
Καὶ συντροφιά μας ἡ χαρά, τὸ ᾆσμα καὶ ὁ γέλως.
Ἡ ὥραις δὲν προσέξαμε πῶς εἴχανε περάσει
Ὅταν εἰς τ' Oberammergau *εἶχε τ' ἀμάξι φθάσει.*
Εἶνε χωριὸ μαγευτικὸ ποῦ ξένοι τὸ συχνάζουν
Τοὺς χωρικούς του γιὰ νὰ ἰδοῦν καὶ γιὰ νὰ τοὺς θαυμάζουν.
Διότι παίζουν μ' ἔκτακτον αὐτοὶ ἐπιτυχίαν
Τὰ Πάθη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ δεκαετίαν.
Μᾶς ἔδειξαν τὸ θέατρον καὶ τὰς ἐνδυμασίας
Καὶ τὸν Σταυρὸν τὸν ξύλινον ποῦ κρέμαι' ὁ Μεσίας.
Κατόπιν ἐπεσκέφθημεν τὸν ἄνδρα τοῦ χωρίου,
Ἐκεῖνον ὅστις παριστᾷ τὸ μέρος τοῦ Κυρίου
Μορφὴ ὡραία, συμπαθής. Πλὴν τοῦ Χριστοῦ τὰ πάθη
Καλλίτερον ἂς κρύπτωνται εἰς τῆς ψυχῆς τὰ βάθη.
Τοὺς χωρικοὺς ὑποκριτὰς μεγάλως τοὺς θαυμάζω,
Ἀλλὰ τὸ θέατρον αὐτὸ δὲν ἐπιδοκιμάζω,
Κι' ἕνα σταυρὸν ἠγόρασα μὲ ξύλον σκαλισμένον
Πολὺ μικρὸν καὶ φέροντα καὶ τὸν Ἐσταυρωμένον.
Ἔργον πολλῆς λεπτότητος. Στοῦ Ammergau *τὸν τόπον*
Τὸ ξύλον κατεργάζονται μὲ τεχνικὸν τὸν τρόπον.
Μιὰ νύχτα ἐπεράσαμε 'ς αὐτὸ τὸ χωριουδάκι
Ποῦ τ' ὄνομα τοῦ ἔδωκε τὸ Ammer *ποταμάκι.*
Πρωΐ-πρωΐ μὲ τὴ δρουσιά, τὸ μυρωμένο ἀγέρι
Στὸ φημισμένο Sinderhof *ἡ ἄμαξα μᾶς φέρει.*
Μία φιλύρα παλαιὰ στὴν ὠμορφη κοιλάδα,
Ποῦ ἔχει πεῦκα, ἔλατα καὶ περισσὴ ὠμορφάδα,
Ποῦ τὴν δροσίζουν ποταμοὶ καὶ καταρράκται τόσοι
Τοῦ Sinderhof *τὸ ὄνομα πρὸ χρόνων ἔχει δώσει.*
Διότι στὰ Γερμανικὰ φιλύρα εἶνε Linde.
Ἐδῶ λοιπὸν τ' ἀνάκτορα τοῦ βασιλέως κεῖνται.
Στὴν θέσιν ὅπου ἄλλοτε τῶν κυνηγῶν ὁ οἶκος
Παλάτι ἔκτισε λαμπρὸν μετὰ ὁ Λουδοβίκος
Ἐκεῖ ποῦ ὁ Μαξιμιλιανὸς συνείθιζε νὰ μένῃ
Ὁ Λουδοβίκος ἔπειτα ἠγάπα νὰ πηγαίνῃ.
Ὁ πρῶτος διεσκέδαζεν ἐκεῖ καὶ κυνηγοῦσε
Κι' ὁ ἄλλος γι' ἀνακούφισι τὴν ἐρημιὰ ζητοῦσε.
Ἐδῶ στὴν πράσινη τὴ γῆ, στὰ σκοτεινὰ τὰ δάση
Ἐρχόταν ὁ ταλαίπωρος μονάρχης νὰ ρεμβάσῃ.
Ἀσθενικὸς καὶ κατηφὴς μὲ χαλαρὰς τὰς φρένας
Στὰς κορυφὰς τῶν Ἄλπεων τὰς χιονοσκεπασμένας
Ζητοῦσε ναύρῃ θέρμανσι στὰ παγωμένα στήθη
Κι' ἐκεῖ τὸν ἐσυντρόφευαν δένδρα, νερὰ καὶ λίθοι.
Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς νόσου του, προτοῦ παραφρονήσῃ
Ζητοῦσε λίγο βάλσαμο στοῦ Linderhof *τὴ φύσι.*
Κι' ἀφοῦ ἐστράφ' εἰς βασιλεῖς ἐδῶ ἡ ὁμιλία
Ἂς κάμωμεν, φιλτάτη μου, καὶ λίγην ἱστορία.
Αὐτὸς ὁ Μαξιμιλιανὸς ποῦ ἀναφέρω τώρα
Πρὸ χρόνων ἐβασίλευσε στῶν Βαυαρῶν τὴ χώρα.
Γόνος τοῦ Βιττελσβαχικοῦ, πολὺ ἀρχαίου οἴκου,
Υἱὸς καθὼς κι' ὁ Ὄθων μας τοῦ πρώτου Λουδοβίκου,
Αὐτοῦ δ' υἱὸς ὁ βασιλεὺς δι' ὃν σοῦ διηγοῦμαι,
Ὁ Λουδοβίκος δεύτερος. Εἰς ταῦτα δὲ ἀρκοῦμαι
Ἂν καὶ καλὸν μοῦ φαίνεται νὰ σοῦ εἰπῶ, Μαρία,
Πῶς εἶν' αὐτὸς ποῦ σοῦ λεγα λατρεύει ἡ Βαυαρία,
Αὐτὸς ποῦ στὸ Starnbergersee *εἶχε βρεθῆ πνιγμένος*
Ποῦ μὲ τὸ Vagner *ἤτανε πολὺ φιλιωμένος.*
Ποῦ εἶχε πρόσωπο γλυκό, ποιητικὰ τὰ μάτια
Καὶ μιὰ μανία φοβερὴ γιὰ πλούσια παλάτια.
Ἔξω μακρυὰ στῆς ἐρημιᾶς, ψηλὰ στὰ κορφοβούνια
Τοῦ κτίζαν τὰ παλάτια του κι' ἐκάστιζαν μιλιούνια,
Αὐτὸς ποῦ τὰ μεσάνυκτα· στὴ μέση τοῦ χειμῶνος
Μέσα στὰ χιόνια τῶν βουνῶν ἐξεκινοῦσε μόνος
Στὸ πλούσιόν του ἔλκηθρον καὶ ὑπηρέται λίγοι
Τὸν ἐσυντρόφευαν ἐκεῖ ποῦ ἤθελε νὰ φύγῃ.
Κι' ἀνέβαινε στῆς κορυφαῖς, τὸν κόσμο λησμονοῦσε
Στὰ ἔρημα παλάτια του λίγον καιρὸ περνοῦσε.
Ὁποῦ τὰς τέχνας τὰς καλὰς προστάτευσε μὲ ζῆλον
Καὶ τόσον ὑπεστήριζε τὸν καλλιτέχνην φίλον.
Ποῦ ἤθελε στὸ θέατρον νὰ παίζουν γι' αὐτὸν μόνον
Καὶ μέσ' στὸ σκότος καὶ κρυφὰ ἐκάθητο στὸν θρόνον.
Κι' οἱ δυστυχεῖς ὑποκριταὶ ἦσαν ἠναγκασμένοι
Νὰ παίζουν δίχως κἂν νὰ ἰδοῦν ἂν ἤλθε ἢ ἂν μένῃ.
Ποῦ σὰν τοῦ Vagner Lohengrin *μὲ πανοπλίαν πλήρη*
Σὲ λίμβο ἀνέβαινε χρυσῆ ὁ κύκνος νὰ τὸν σύρῃ.
Κι' ἀφοῦ σοῦ εἶπα κάμποσα γιὰ τὸν ἰδιοκτήτη
Ἂς 'ς ἀναιβάσω τώρα πεζὰ καὶ στὸ λαμπρό του σπίτι.
Νὰ ἰδῆς λαμπρὰ δωμάτια, σαλόνια νὰ θαυμάσῃς.
Ἐμπρὸς στὰ τόσα κοῦλλη του νὰ μείνῃς, νὰ τὰ χάσῃς.
Ἀλλὰ πρὸ τούτου προτιμῶ μαζῆ μὲ σὲ νὰ τρέξω
Γιὰ νὰ γνωρίσῃς, φίλη μου, τοῦ παλατιοῦ τὰ ἔξω.
Τριγύρω κῆπος ὤμορφος μὲ χίλια δένδρα θάλλει.
Στὴν πρόσοψι ἐκτείνεται δεξαμενὴ μεγάλη
Μὲ χρυσωμένους Ἔρωτας στὴ μέση καὶ τὴ Φλώρα,
Ἐκστατικὴ ἐκύτταζα πολλὴν ἐμπρός μου ὥρα,
Καὶ τὸ ἀναβρυτήριον ποῦ φθάν' εἰς ὕψος τόσο
Μοῦ χάριζε τὴν ποθητὴ στὸ μεσημέρι δρόσο,
Στὸ τέλος τῆς δεξαμενῆς ἡ Νὺξ καὶ ἡ Ἡμέρα
Ἡ Ἀφροδίτη, ἡ Ἄρτεμις στὴν ἄλλη ἄκρη πέρα.
Καὶ δεξιᾷ κι' ἀριστερᾷ πλατειαῖς δενδροστοιχίαις
Καὶ λούλουδα ποῦ σκόρπιζαν ὡραίαις εὐωδίαις.
Κάτι δοχεῖα ὤμορφα καὶ κάμποσο μεγάλα,
Καὶ τώρα πεζὰ εἶνε καιρὸς νὰ πάρωμε τὴ σκάλα,
Καὶ σταῖς ταράτσαις ὑψηλὰ νὰ ρίξωμε τὰ μάτια,
Λοιπὸν ἀφοῦ ἀνέβωμε δεκάξη σκαλοπάτια
Καὶ ἀπὸ δύο λέοντας περάσωμε στὴ μέση
Σὲ μιὰ ταράτσα φθάνομε. Τί θέα! Πῶς μ' ἀρέσει!
Κι' ἐδῶ ἀναβρυτήριον μὲ Νύμφας. Πάρα πάνω
Μὲ σκαλοπάτια δεκαεννιὰ σ' ἄλλη ταράτσα φθάνω.
Ἀπὸ δυὸ βρύσαις τὸ νερὸ κι' ἐδῶ ἀφθόνως βγαίνει
Καὶ τῆς Marie Antoinette *εἶν' προτομὴ στημένη.*
Στὸ πλάγι δὲ ἀπ' ὅλ' αὐτὰ στέκει ἡ φιλύρα ἐκείνη
Ποῦ ὡς σοῦ εἶπα τ' ὄνομα σ' αὐτὸ τὸ μέρος δίνει,
Μὲ τοὺς παληοὺς τοὺς κλώνους της, τὰ δροσερά της κάλλη
Τοῦ βασιλέως ποθητή, συχνὰ τὸν προσεκάλει.
Καὶ τέλος ὑψηλότερα Μονόπτερος ἐξέχει,
Ἤτοι ναὸς ἑλληνικός, γύρω κολόναις ἔχει
Καὶ Ἀφροδίτης ἄγαλμα ὡραῖον εἰς τὴ μέση.
Ἀπέναντι τοῦ παλατιοῦ, σὲ ὑψωμένη θέσι
Τοῦ Λουδοβίκου ἀνδριὰς ἐπιτυχῆς ἐστήθη,
Παρὰ κυρίας ἐργασθεῖς πρὸς τοῦτο ἐπωλήθη.
Μιὰ γλύπτρια Ἀμερικανὶς εἶχε τὴν εὐτυχίαν
Νὰ καμῃ ἐκ τοῦ φυσικοῦ αὐτὴν τὴν ἐργασίαν.
Τὰ ἔμπροσθεν τοῦ παλατιοῦ εἶνε καιρὸς ν' ἀφήσω
Καὶ νὰ σὲ φέρω, φίλη μου, ὀλίγο κι' ἀπὸ πίσω,
Νὰ ἰδῆς ἐδῶ τὸ σύμπλεγμα τῶν Ἵππων καὶ Τριτώνων
Καὶ τὰ νερὰ ποῦ στέλνουνε τὰ δάση τῶν αἰώνων.
Τὸν καταρράκτην ποῦ κυλᾷ σὲ κολοσσαία σκάλα.
Νὰ ἰδῆς ἀναβρυτήρια σπουδαῖα καὶ μεγάλα.
Καὶ νὰ προβάλλουν γύρω σου στὸ ἕνα κι' ἄλλο μέρος
Τῶν Λουδοβίκων σίμορφαί, καὶ ἡ Ψυχὴ κι' ὁ Ἔρως.
Καὶ τώρα πεζὰ θὰνοίξωμε τὴ χρυσωμένη θύρα
Καὶ στὸ παλάτι βιαστικὰ θὰ κάμωμε μιὰ γύρα.

Ἀλλὰ θ' ἀργήσωμε πολὺ κι' ἀρχίζει νὰ βραδυάζῃ.
Οἱ ἄλλοι ἑτοιμάσθησαν κι' ὁ ἄμπελᾶς φωνάζει.
Λοιπὸν σ' ἀφίνω δίδουσα ὑπόσχεσιν, Μαρία,
Γιὰ τὸ παλάτι προσεχῶς νὰ κάμωμ' ὁμιλία
Πρὶν λάβῃς τὴν παροῦσάν μου θὰ πίστευες νομίζω
Πῶς τὰς Ἀθήνας ὡς καὶ σὲ νὰ λησμονῶ ἀρχίζω.
Ἀλλ' ὄχι. Σοῦ τὸ βεβαιῶ, κι' ἂν κάποτε βραδύνῃς
Ἐπιστολήν μου νὰ ἰδῇς μὴ σημασίαν δίνῃς.
Περνοῦν ἡ ὥραις γλήγορα στὴν ἐξοχή μας, φίλη.
Πρὶν καταλάβω τὴν αὐγή, νὰ· ἔρχεται τὸ δήλι,
Τὸν Ἥλιο βλέπω ἔξαφνα στὴ Δύσι νὰ πηγαίνῃ
Γιὰ ἐργασία δὲ καμμιὰ στιγμοῦλα δὲν μοῦ μένει.
Καὶ τώρα δέξου τὸν ἀνθὸ ποῦ ἔχω δῶ κλεισμένο,
Καὶ μετ' ἀγάπης πάντοτε σὴ Φλωρεντία μένω.

ΘΕΜΕΛΙΩΣΙΣ ΤΗΣ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ

Τῷ 600 π. Χ. ἐν πλοῖον ρωμαϊκὸν ἐλθὸν εἰς τὴν Γαλλικὴν παραλίαν ἔρριψε τὴν ἄγκυραν εἰς τὴν ἀνατολικὴν τοῦ Ροδανοῦ ὄχθην. Τὸ πλοῖον ὡδήγει ἔμπορός τις ὀνομαζόμενος Εὔξεινος, σκοπὸν ἔχων τὴν ἀνακάλυψιν νέων τόπων. Ὁ κόλπος ἔνθα τὸ πλοῖον ἠγκυροβόλησεν, ἀνῆκεν εἰς τοὺς Segobriges. Ὁ βασιλεὺς τοῦ μέρους, τὸ ὁποῖον οἱ ἱστορικοὶ ὀνομάζουν Νοῦν, ὑπεδέχθη τοὺς ξένους φιλοφρόνως, ὁδηγήσας αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκόν του, ὅπου ἡτοιμάζετο μέγα δεῖπνον, διότι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπανηγύριζε τοὺς γάμους τῆς θυγατρός του. Ἀναμιχθέντες οἱ Ἕλληνες μετὰ τῶν μνηστήρων, ἔλαβον μέρος εἰς τὸ δεῖπνον, ἀποτελούμενον κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν χρόνων ἐκείνων, ἀπὸ χόρτα ἐψημένα καὶ κρέας ἀγριμίων.

Ἡ νέα κόρη, ὀνομαζομένη Πέττα, δὲν ἐφάνη διόλου κατὰ τὸ διάστημα τοῦ δείπνου. Τὸ ἰδιωτικὸν ἔθιμον, τὸ ὁποῖον εἶχον κληρονομήσει καὶ οἱ Segobriges, δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τὴν μελλόνυμφον νὰ φαίνεται. Εἰς τὸ τέλος τοῦ δείπνου ἐπαρουσιάζετο αὕτη, κρατοῦσα εἰς τὴν χεῖρα ποτήριον πλῆρες ποτοῦ, προσφέρουσα τοῦτο εἰς τὸν νέον, τὸν ὁποῖον ἤθελεν ἐκλέξει, καὶ ὅστις ἐγνωρίζετο ὡς μελλόνυμφος αὐτῆς.

Τὸ συμπόσιον εἶχε σχεδὸν τελειώσει, ὅτε ἡ Πέττα εἰσῆλθεν αἴφνης· περιστρέφει τὰ βλέμματά της ἐπὶ τῶν μνηστήρων, συνηγμένων ὅλων πέριξ τῆς τραπέζης τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ ἐλθοῦσα στέκεται ἀπέναντι τοῦ Εὐξείνου, τείνουσα αὐτῷ ἐν τῷ ἅμα τὴν χεῖρα καὶ δίδουσα τὸ ποτήριον. Ἡ ὅλως ἀπρόπτος αὕτη ἐκλογὴ ἐξέπληξε τοὺς συνδαιτημόνας. Ὁ Βασιλεὺς Νοῦν διεῖδεν εἰς τὸ διάβημα τῆς θυγατρός του βούλησιν τῶν θεῶν· κατὰ θείαν ἔμπνευσιν βεβαίως ἡ κόρη ἔκαμε τὴν ἐκλογήν. Καλεῖ τότε τὸν Φωκαέα γαμβρὸν αὐτοῦ καὶ τῷ λέγει, ὅτι ὁ κόλπος ὅπου εἶχεν ἀγκυροβολήσει, τῷ ἐδίδετο ὡς προίξ.

Ὁ Εὔξεινος στέλλει μετ' οὗ πολὺ τὸ πλοῖόν του καί τινας τῶν συντρόφων του εἰς τὴν πάτριον γῆν μετ' ἐντολῆς νὰ φέρωσιν ἀποίκους· ἐνῷ ἐκεῖνος εἰργάζετο ἤδη πρὸς θεμελίωσιν τῆς πόλεως, τὴν ὁποίαν ὠνόμασε Μασσαλίαν. Ἔκτισεν αὐτὴν πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς χερσονήσου, ἐχούσης σχῆμα κόλπου καὶ ἑνουμένης μετὰ τῆς λοιπῆς χώρας διὰ στενοῦ βραχίονος γῆς.

Καθ' ὃν καιρὸν ἐθεμελιοῦτο ἡ πόλις, ἔφθασε καὶ τὸ πλοῖον μετὰ τῶν ἀπεσταλμένων εἰς τὴν πατρίδα των Φωκαΐδα εἰς τὴν Ἰωνικὴν παραλίαν. Διηγοῦνται οἱ ἀπεσταλμένοι εἰς τοὺς ἄρχοντας τὸ θαυμάσιον τοῦ ταξειδίου των συμβεβηκός, καὶ ὅτι ἡ Φωκαὶς ἦτο κυρία μέρους γῆς, τοῦ ὁποίου ἠγνόει εἰσέτι τὴν ὕπαρξιν καὶ ὅτι εἶχε φίλον κραταιὸν βασιλέα. Παροξυνθέντες ἀπὸ τὰς διηγήσεις οἱ νέοι, ἑτοιμάζονται πρὸς ἀπόπλουν, προσερχόμενοι σωρηδόν. Τὸ κοινὸν θησαυροφυλάκιον ἀνάλαβὸν τὰ ἔξοδα τοῦ ἀποικισμοῦ, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τροφάς, ἐργαλεῖα, ὅπλα, διαφόρους πρὸς φυτείαν σπόρους, πρὸς δὲ ρίζας ἀμπέλου καὶ ἐλαίας. Ἀναχωροῦντες οἱ ἄποικοι ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἐκ τοῦ ἀσβέστου τῆς Φωκαΐδος ὡς ἱερὸν πῦρ καὶ μετέφερον αὐτὸ εἰς τὴν Μασσαλίαν, διατηροῦντες ἐπίσης ἄσβεστον. Ζῶσα ποιητικὴ εἰκὼν ἀγάπης τὴν ὁποίαν ὑπέσχοντο εἰς τὴν μητέρα πατρίδα.

Ἐξελθοῦσαι τοῦ λιμένος αἱ μακραὶ πεντηκόντοροι τῶν Φωκαέων τριήρεις, αἱ ἔχουσαι ἐπὶ τῆς πρῴρας γεγλυμμένον τὸ πρόσωπον φώκης, κατηυθύνθησαν πρῶτον εἰς τὴν Ἔφεσον. Ὁ χρηστμὸς εἶχε διατάξει αὐτοὺς νὰ μείνωσιν ἐπ' ὀλίγον ἐκεῖ. Εἰς τὴν Ἔφεσον γυνὴ ὑψηλῆς περιωπῆς, ὀνομαζομένη Ἀριστάρχη, ἐγνώρισεν εἰς τὸν οἰκιστήν, ὅτι ἡ μεγάλη Ἐφεσία θεότης; Ἄρτεμις τῇ διέταξε καθ' ὕπνον νὰ λάβῃ ἓν τῶν ἀγαλμάτων της καὶ νὰ φύγῃ μετὰ τῶν ἀποίκων, μεταφέρουσα τὴν λατρείαν της εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἔξαλλοι ἐκ χαρᾶς οἱ Φωκαεῖς λαμβάνουσι μεθ' ἑαυτῶν τὴν ἱέρειαν καὶ τὴν θεότητα καὶ βοηθούμενοι ὑπὸ οὐρίου ἀνέμου φθάνουσιν ἀσφαλῶς εἰς τὰ παράλια τῶν Segobriges, καὶ εἰσέρχονται εἰς τὸν νεοκτισθέντα λιμένα τῆς ἱδρυομένης Μασσαλίας, ἥτις χάρις εἰς τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα, δὲν ἐβράδυνε νὰ γείνῃ μία ἐκ τῶν ὡραιοτέρων πόλεων.

(Κατὰ τὸν Thierry (Amédée) **Μαρία Πινέλλη**

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Καν Ε. Α. Γ. **Λαύριον.** Ἐπιστολή σας ἐλήφθη. Συνεμορφώθημεν ὁδηγίαις σας.—Κον Α. Μ. Α. **Βάρναν.** Δελτάριόν σας ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν.—Καν Τ. Ν. **Βόλον.** Φύλλα ζητηθέντα ἐστάλησαν, συνδρομή σας εἶχε πληρωθῆ διὰ τὸ 96, ὄχι ὅμως καὶ 97, ἡ τοῦ 98 ἐλήφθη· εὐχαριστοῦμεν.—Κον Α. Τ. **Κωνσταντινούπολιν.** Φρ. χρ. 8 διὰ νέαν συνδρομήτριαν ἐλήφθησαν. Φύλλα ἐστάλησαν εἰς Ἀδάρναν ὡς καὶ ἰδικά σας, ἅτινα καθυστέρησαν ἕνεκα παρανοήσεως· εὐχαριστοῦμεν.—Καν Β. Γ. **Λευκάδα.** Χρήματα ἐλήφθησαν· εὐχαριστοῦμεν. Συνδρομὴ κ. Α. Γ. ὅπως εἰς τὰ βιβλία μας φαίνεται καθυστερεῖται δύο ἐτῶν.—Καν Α. Π. **Πάτρας.** Εἰς τὴν Ἐπαγγελματικὴν Σχολὴν εὑρίσκετε ἀκριβῶς μὲ τὴν ἐπιθυμίαν σας ἑτοιμα ὑποκαμισάκια (chemisettes) μάλλινα διὰ καθημερινὴν χρῆσιν εὐθυνόταται· ταχυδρομικῶς στέλλομεν τιμολόγιον.—Καν Σ. Δ. **Μελιγαλᾶ.** Συνδρομή σας ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν ἀπείρως διὰ τακτικὴν καὶ πρόθυμον πάντοτε ἐξόφλησιν αὐτῆς.—Καν Λ. Δ. Μ. **Ὑπάτην.** Συνδρομή σας ἐλήφθη πολλὰς εὐχαριστίας.—Καν Κ. Δ. Κ **Βόλον.** Φυλλάδια δύο καθυστερηθέντων ἐτῶν ἐστάλησαν, ἀντιπρόσωπός μας καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἶναι ὁ ἐν τῇ πόλει σας ἀξιότιμος κ. Ν. Δ. Νικολαΐδης. Τὰ χρήματα δύνασθε ν' ἀποστείλητε ἐντὸς συστημένης ἐπιστολῆς.—Καν Φ. Κ. **Κεφαλληνίαν** Αἱ ἐφετειναὶς ζακέτες πολὺ μακρύτερες ἀπὸ τῆς περυσινές.—Καν Η Γ. Γ **Σύρον.** Συνδρομή σας ἐλήφθη· εὐχαριστοῦμεν. Γράφομεν.—Καν Μ. Σ. **Σόφιαν.** Μέθοδος κοπτικῆς καὶ ραπτικῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν δὲν ὑπάρχει.—Καν Α. Ν. Ζ. **Ἀλεξάνδρειαν.** Συνδρομή σας ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν. Ζητούμενα φύλλα ἐστάλησαν ἀμέσως, ἀποδείξεις ἐστάλησαν ἐντὸς φύλλων ὁμοῦ καὶ τῶν δύο ἐτῶν.—Καν Κ. Δ. **Λαμίαν** Ἐπιστολή σας ἐλήφθη. Μετάφρασίς σας ἂν ἐγκριθῇ, δημοσιευθήσεται. Φύλλα στέλλονται.

ΣΥΝΤΑΓΑΙ

Σηκοτάκια σάλτσα. Βγάλετε μὲ προσοχὴν τὴν χολὴν ἀπὸ σηκοτάκια ἀρνήσια καὶ ἀφήσατέ τα ὁλόκληρα. Ζεματήσατέ τα ὀλίγον μὲ ζεματιστὸ νερό καὶ βάλετέ τα κατόπιν εἰς μίαν κατσαρόλαν μὲ ὀλίγον ζωμὸν κρέατος, μισὸ ποτηράκι κρασὶ ἄσπρο, ἕνα δέμα μαϊντανό, κρεμυδάκι, μία σκελίδα σκόρδου ἀλάτι καὶ πιπέρι, ἀφήσατέ το νὰ βράσῃ ἕως τέταρτο τῆς ὥρας, κατόπιν ἀφαιρέσατε τὸ δέμα δέσατε τὴν σάλτσαν μὲ ὀλίγην φαρίναν καὶ σερβίρετε.

Πουρὲ μὲ πιζέλια ξηρά. Μισὴ ὀκὰ πιζέλια τὰ ρίπτετε εἰς χλιαρὸ νερὸ καὶ τὰ ἀφήνετε μία βραδυά· κατόπιν στραγγίσατέ τα καὶ ἀφήσατέ τα μὲ τὴν ὑγρασίαν των πέντε ἕως ὥρας· αὐτὸ τὰ μαλακόνει καὶ τὰ γλυκαίνει. Ἔπειτα χύσατέ τα εἰς μίαν κατσαρόλαν μὲ ὀλίγο λαρδί, νερό, 2 καρότα, 2 κρεμυδάκια γαρύφαλα, ἕνα δ ματάκι μαϊντανὸ θυμάρι καὶ δάφνην, ὅταν βράσουν περάσατέ τα ἀπὸ τὸ τρυπητόν, βάλετέ τα εἰς μίαν κατσαρόλαν τὰ βρέχετε μὲ τὸν ἴδιον ζωμὸν καὶ τὰ βράζετε ὅσον ἀκόμη χρειάζεται διὰ νὰ γίνουν νόστιμα.

Σάλτσα κρύα διὰ ψάρι. Ζεματίσατε καὶ τρίψατε ὥστε νὰ γίνουν σὰν ἀλοιφὴ μαϊντανό, κάρδαμον, κάπαρι καὶ πολὺ ὀλίγο κρεμυδάκι, προσθέσατε κατόπιν 2 κρόκους πηκτὰ σβυγὰ λυομένα, ἀνακατέψατέ τα ὅλα καὶ ρίπτετε ὀλίγον κατ' ὀλίγον 4 κουταλιὲς λάδι, 2 ξύδι, 2 μουστάρδα καὶ σερβίρατέ την εἰς τὴν σαλατιέρα.

Εἰς τοῦ Ἐμμανουὴλ Μ. Βουγᾶ

ὁδὸς Ἑρμοῦ ἀρ. 40

Ἔφθασαν τὰ ἀναμενόμενα κασκορσὲ, μαγγαλὶν, ἐσωφόρια καὶ ἄπειρα γαλώνια σηρίτια, βελὰ 100 σχέδια· ἰδιαιτέρως συνιστῶνται τὰ κρὲμ brodés (μεγάλα κλαδιά).